

www.krula.com.ua

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

Крила України

16 – 21 травня 2011 року

e-mail: krula_ukr@ukr.net

№20 (580)

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:**Аби небо було безпечним**

16 травня на Полтавщині, в авіаційному з'єднанні Повітряних Сил ЗС України відбувся заключний етап конференції з планування українсько-американсько-польського навчання авіаційних підрозділів "Безпечне небо – 2011".

Читайте на 2 стор.

Президент України

Віктор Янукович:

"Рішення, яке було прийнято по програмі "Корвет", вже в дії. До 2021 року ми повинні завершити цю програму і побудувати чотири таких воєнних судна"

Читайте на 3 стор.

Для країни – футбольне свято, для вартів неба – підвищена увага

Читайте на 3 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити на будь-який термін у всіх відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2011 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 40.

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2011 рік:

Для України:

199 грн. 20 коп. – на рік;
99 грн. 60 коп. – на 6 міс.;
49 грн. 80 коп. – на 3 міс.;
16 грн. 60 коп. – на 1 міс.

Для країн СНД:

398 грн. 40 коп. – на рік;
199 грн. 20 коп. – на 6 міс.;
99 грн. 60 коп. – на 3 міс.;
33 грн. 20 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 4 грн. 15 коп.

ПРО ГОЛОВНЕ**Верховна Рада ухвалила чисельність Збройних Сил України на 2011 рік**

12 травня під час пленарного засідання Верховна Рада України ухвалила Закон "Про чисельність Збройних Сил України на 2011 рік". Відповідно до Закону, чисельність Збройних Сил до кінця нинішнього року затверджено у кількості до 192 000 осіб, у тому числі до 144 000 військовослужбовців. Таким чином загальна чисельність Збройних Сил України протягом 2011 року зменшиться на 7 897 осіб, у тому числі військовослужбовців – 6 174. Про це повідомляє офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

Зокрема, під час обговорення законопроекту зазначалось, що чисельність Збройних Сил України визначено з урахуванням їх сучасного стану, складної економічної ситуації та обмежених можливостей держави щодо ресурсного забезпечення. Також прийняття законопроекту дасть змогу перерозподілити вивільнені кошти на користь відновлення бойового потенціалу Збройних Сил, забез-

печити відповідну підготовку війська та виконання покладених на нього завдань. Верховна Рада прийняла в цілому законопроект про чисельність Збройних Сил України на 2011 рік 249-ма голосами.

На цьому ж пленарному засіданні народні депутати розглянули ще один законопроект, поданий Президентом України та визначений ним як невідкладний, – про схвалення рішення Президента

України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2011 році для участі у багатонаціональних військових навчаннях. Проектом запропоновано схвалити рішення Президента України про допуск на територію України підрозділів збройних сил інших країн для участі у два-

надцяти багатонаціональних військових навчаннях.

Більшість парламентаріїв, які взяли участь в обговоренні, підтримали законопроект і за результатами голосування прийняли його в цілому 269-ма голосами.

Підготував
Сергій Клименко.
"Крила України".

"Українські соколи" набирають висоту

Фото Євгена Мельника.

Днями у бригаді тактичної авіації, де командиром полковник Сергій Іщенко, відбулися льотні зміни, під час яких військові льотчики на Су-25 та Л-39 здійснили близько 60 вильотів. Протягом двох днів льотчики здійснили обліт авіаційної техніки, відновили навички пілотування, викона-

ли вправи за видами льотної підготовки вдень і вночі.

Ці польоти по-справжньому стали особливими, адже у небо вперше піднімалися літаки Л-39, розфарбовані у кольори українського прапора – жовтий та блакитний – традиційні кольори пілотажної групи "Українські со-

коли". Це сталося завдяки рішення Президентом України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Віктора Януковича, яке було прийнято ще наприкінці минулого року. І ось воно поступово втілюється у життя.

Закінчення на 2 стор.

ЧУГУВІВ

Випускники Харківського університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба приступили до виконання самостійних польотів на базі навчально-авіаційної бригади у Чугуєві.

Попереду державний іспит

На Харківщині, у навчально-авіаційній бригаді, що у Чугуєві, на літаках Л-39, Ан-26Ш та вертольоті Мі-8МТ відбулися польоти випускників Харківського університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба. Загалом до виконання важливих польотних завдань та самостійних польотів в рамках крайньої у військовому ВНЗ льотної практики допустили 31-го курсанта.

Льотна практика у випускників ХУПС розпочалася місяць тому й триватиме до кінця літа. Першими до самостійних польотів були допущені курсанти, що спеціалізуються на літаках винищувальної та бомбардувальної авіації. Потім на самостійні та тренувальні польоти на вертольоті

Мі-8МТ та транспортному Ан-26Ш “вийшли” відповідно курсанти-вертолітники та майбутні військові штурмани.

Протягом цієї льотної практики курсанти вже налітали по 11 годин і перетнули позначку “50” свого загального нальоту на літаках Як-52 та Л-39. Перед випуском вони матимуть близько 100 годин нальотного часу, – повідомив льотчик-інструктор першої авіаційної ескадрильї лейтенант Дмитро Самохвалов.

Протягом льотної практики курсанти навчатимуться виконувати такі завдання, як політ на полігон, застосування зброї по наземних цілях (фотобомбометання та фотострільба). А ближче до завершення навчання “виходитимуть” у піло-

тажну зону, де відпрацюють звалювання, бойовий розворот, віражі, горизонтальні бочки, а також спеціальні комплекси – “пкірування – гірка”, “пкірування – петля – бойовий розворот”, “переворот – петля – напівпетля” та інші.

Після завершення льотної практики у Чугуєві випускники складуть свій головний держіспит з льотної підготовки.

www.mil.gov.ua

Літає молодь

18 травня на Вінниччині, на базі авіаційної транспортної бригади Повітряних Сил, якою командує гвардії полковник Олег Нечипорук, завершилась чергова льотна зміна планових польотів транспортної авіації Повітряних Сил. Під час польотів, які відбувалися вдень та вночі в простих метеорологічних умовах, льотну майстерність підвищили близько 40 осіб льотної складу транспортної авіації.

За словами керівника польотів гвардії полковника Олега Нечипорука, планові польоти здійснювалися на літаку Ан-26, вертольотах Мі-8, з метою підготовки молодих льотчиків, а також відпрацювання навичок льотних екіпажів виконувати політ в зону, посадку з імітацією вимкненого двигуна.

Під час проведення цієї льотної зміни свій перший ознайомчий політ на вертольоті Мі-8 успішно здійснив минулорічний випускник ХУПС, гвардії лейтенант Євген Андрійчук. Доб-

ГАВРИШІВКА

ру підготовку показав і заступник командира ескадрильї гвардії майор Андрій Сідаш, який успішно виконав свою першу виїзну програму як командир екіпажу транспортного літака вночі.

Загалом було здійснено більше 25 літакови-льотів із загальним нальотом близько 10 годин.

Дмитро Струтинський.

Прес-центр Командування Повітряних Сил ЗС України.

БЕЛЬБЕК

Вдень і вночі у складних метеороумовах

У Севастопольській бригаді тактичної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, якою командує полковник Олексій Марченко, відбулася чергова льотна зміна. У рамках підготовки до бойового чергування льотчики виконали польоти вдень і вночі у складних метеорологічних умовах.

Загалом було виконано 15 польотів, у яких брали участь чотири літаки МіГ-29. Вони провели у повітрі майже дев'ять годин. Під час льотної зміни проходила підготовка екіпажів до виконання завдань за призначенням, вдосконалення льотних навичок, надбання досвіду польотів у складних метеорологічних умовах вдень і вночі.

За словами заступника командира Севастопольської бригади тактичної авіації з виховної роботи підполковника Олексія Служаєва, продовжується підготовка молодого офіцерського льотної складу. Так, вперше у складних метеороумовах виконав виліт вдень старший лейтенант Анатолій Ніколайчук. Варто зазначити, що льотчики Севастопольської бригади тактичної авіації наприкінці травня братимуть участь у російсько-українському навчанні “Фарватер миру – 2011”.

За повідомленням Департаменту преси та зв'язків із засобами масової інформації Міноборони.

Закінчення. Початок на 1 стор.

МИКОЛАЇВ

“Українські соколи” набирають висоту

Фото Наталії Толстової.

Для майбутньої пілотажної групи підготовлено п'ять літаків Л-39. Три літаки відремонтовано Чугуївським авіаційним ремонтним підприємством та два – одеським АРП “Одесавіаремсервіс”. Також в Одесі капітально було відремонтовано двигуни для крилатих машин.

Для прийому літаків, – розповів заступник командира бригади з озброєння підполковник Ігор Калюх, – був направлений на підприємства інженерно-технічний та льотний склад частини. Після проведення відповідного технічного огляду, ознайомчих польотів п'ять Л-39, пілотованих досвідченими льотчиками, здійснили переліт до місця дислокації. І відразу були прийняті на озброєння частини.

Варто зазначити, що одним із головних завдань, яке стояло перед льотчиками під час льотних змін, було випробування нових літаків Л-39. Серед перших, хто піднімав у небо літаки пілотажної групи, був заступник командира бригади з виховної роботи підполковник Ігор Пархоменко. Цього разу під час льотних змін були задіяні два літаки пілотажної групи. Їх обліт пройшов без зауважень. На наступних польотах піднімуться в небо й інші Л-39.

Руслан Ліник. “Крила України.”

КОНФЕРЕНЦІЇ

16 травня в авіаційному з'єднанні Повітряних Сил ЗС України на Полтавщині відбувся заключний етап конференції з планування українсько-американсько-польського навчання авіаційних підрозділів “Безпечне небо – 2011”.

На заході остаточно узгоджено проект замислу навчання, питання організації використання повітряного простору в ході навчання, використання цивільних аеродромів як запасних, особливості виконання та логістичного забезпечення польотів і заходів безпеки, організації зв'язку, переліки озброєння та військової техніки, запланованих до ввезення, порядок прибуття та проходження митних і прикордонних процедур, розподіл завдань з керівництва навчанням, здійснення рекогносцировки місць їх проведення, текст окремих розділів і термінології Техніч-

Аби небо було безпечним

ної угоди, фінансових умов проведення навчання.

В заході взяли участь представники Збройних сил США під керівництвом начальника відділу планування навчання Командування ЗС США в Європі полковника Айрона Мейнарда та делегація ЗС Республіки Польща, яку очолив начальник відділу підготовки авіації штабу Командування ПС ЗС Республіки Польща полковник Роберт

Черняк. Крім того, до роботи конференції залучалися представники Генерального штабу ЗС України, штабу Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Державної прикордонної служби України, Українського центру планування використання повітряного простору України та регулювання повітряного руху (“Украероцентр”).

Закінчення на 3 стор.

ПЕРЕДПЛАТА - ВЕСЬ РІК!

На журнал “Авиация и Время” в будь-якому індекс поштовому відділенні України за “Каталогом видань України” 22792

Докладно про різні літальні апарати, авіація у світових війнах та локальних конфліктах, новітні авіаційні тенденції, креслення, авіаекзотика та інше.

Видається російською мовою

Деякі з раніш виданих журналів та іншу нашу продукцію Ви можете придбати звернувшись до редакції

Видається з 1992 р.

ФЛОТ

Президент України Віктор Янукович: "Рішення, яке було прийнято по програмі "Корвет", вже в дії. До 2021 року ми повинні завершити цю програму і побудувати чотири таких воєнних судна"

17 травня в рамках робочої поїздки до Миколаєва, Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Віктор Янукович відвідав Державну акціонерну холдингову компанію "Чорноморський суднобудівний завод", де взяв участь в урочистій закладці головного корабля класу "корвет" проекту 58250, який планується передати Військово-Морським Силам України у 2016 році.

У церемонії закладки також взяли участь перший заступник Глави Адміністрації Президента Ірина Акімова, Міністр оборони України Михайло Єжель, командувач Військово-Морських Сил ЗС України адмірал Віктор Максимов, голова Миколаївської облдержадміністрації Микола Круглов, голова наглядової ради компанії "Смарт-холдинг" Вадим Новинський, керівництво "Чорноморського суднобудівного заводу", представники державних, обласних та міських органів державної влади.

Президент України встановив закладну дошку на блок корабля. На згадку Віктору Януковичу подарували її копію. Як відзначив Глава держа-

ви на розширеному засіданні регіонального Комітету з економічних реформ при Миколаївській облдержадміністрації, до 2021 року має бути завершено виробництво серії кораблів класу "корвет", яке відбувається зараз на "Чорноморському суднобудівному заводі" у Миколаєві.

– Те рішення, яке було прийнято по програмі "корвет", вже в дії. У цьому році – це тільки перший крок. До 2021 року ми повинні завершити цю програму і побудувати чотири таких воєнних судна. Це – чудовий проект. Безумовно, він буде модернізуватися і ще покращуватися, – підкреслив Президент України Віктор Янукович.

За словами головного конструктора корвета Сергія Кривка, "Чорноморський суднобудівний завод" повністю готовий до такої відповідальної роботи, як будівництво корветів.

– Завод провів усю підготовчу роботу: закуплено метал, сформовано закладну секцію корабля. Завод готовий до закладки кіля та продовження будівництва відповідно до контракту. Ми розраховуємо, що це не просто великий крок у відродженні військового кораблебудування в Україні, а також підтримка бойових кораблів ВМС ЗС України на належному рівні, саме сучасного про шарку. І ми розраховуємо на хороший експорт-

ний потенціал цього корабля, – підкреслив Сергій Кривко.

Довідка. У грудні 2009 року ДАХК "Чорноморський суднобудівний завод" виграв конкурс Міністерства оборони України на будівництво кораблів класу "корвет" для Військово-Морських Сил ЗС України. У березні 2010 року фахівці підприємства приступили до обробки металу для складання заставної секції українського корвета.

Прийнята у березні 2011 року Концепція цільової оборонної програми будівництва кораблів класу "корвет" передбачає створення серії кор-

ветів, які увійдуть до складу Військово-Морських Сил до 2021 року.

Фінансування будівництва корабля передбачено державним оборонним замовленням на 2011 рік. Торік державним бюджетом було виділено 1,2 мільйона гривень на закладку першого корабля класу "корвет".

Дедвейт корабля – 2,5 тисячі тонн, довжина – 110 метрів, екіпаж – 110 чоловік.

За повідомленням Департаменту преси та зв'язків із засобами масової інформації Мініборони.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Уряд забезпечить ветеранів житлом

Прем'єр-міністр Микола Азаров доручив Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства разом з місцевими адміністраціями скласти план-графік із забезпечення житлом всіх інвалідів Великої Вітчизняної війни. Відповідне доручення Президента України Глава Уряду передав під час засідання Кабінету Міністрів.

При цьому він зазначив, що Уряд повністю виконає свої зобов'язання перед ветеранами ВВВ, виплативши до свята Перемоги матеріальну допомогу та забезпечивши інвалідів ВВВ 1 групи квартирами. Про це повідомляє єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.

Підготував Сергій Клименко. "Крила України".

РОБОЧИЙ ВІЗИТ

В межах робочого візиту на Львівщину начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Григорій Педченко працював у військових частинах Повітряного командування "Захід". На командному пункті ПвК "Захід" він оцінив роботу органів управління та чергової бойової обслуги щодо охорони повітряних кордонів заходу країни. Основну увагу генерал-полковник Григорій Педченко приділив перевірці готовності чергових сил протиповітряної оборони до роботи в умовах проведення "Євро - 2012".

Вартові неба відпрацьовували навчально-бойові завдання з перехоплення умовних цілей супротивника в повітряній обстановці, яка по-

Для країни – футбольне свято, для вартових неба – підвищена увага

стійно змінювалась. За підсумками тернування, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Григорій Педченко дав вказівки розробити пропозиції щодо посилення радіолокаційного поля на західних кордонах країни. Він також ознайомився з роботою системи

обміну даними про повітряну обстановку. Вона дозволяє обмінюватись інформацією про обстановку в повітрі між командним пунктом Повітряного командування "Захід" та вузлом зв'язку в угорському місті Вестрем. Запровадження такої системи значно підвищує безпеку повітряних кордонів України. Завдяки їй на

командному пункті ПвК "Захід" в реальному часі відображується повітряна обстановка на території Угорщини. Відтак, наші вартові неба можуть набагато раніше виявляти потенційно небезпечні ситуації.

Головнокомандувач Збройних Сил України відвідав бойові позиції зенітного ракетного дивізіону С-300 поблизу Львова. Тут він ознайомився з особливостями дислокації підрозділів та роботою офіцерів бойового управління на командному пункті.

– Через рік ми прийматимемо "Євро - 2012", і обстановка у повітряному просторі держави буде значно напруженішою, аніж зараз. Тому бойові обслуги мають діяти, як один злагоджений механізм, – наголосив генерал-полковник Григорій Педченко.

Владислав Назаркевич. "Крила України". Фото Юрія Ігната.

КОНФЕРЕНЦІЇ

Закінчення. Початок на 2 стор.

Як зазначив заступник головного штурмана штурманського управління авіації Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Геннадій Шелудько, під час заключної конференції з планування українсько-американсько-польського навчання авіаційних підрозділів "Безпечне небо – 2011" остаточно вирішено та узгоджено питання проведення майбутніх тренувань.

18 травня в рамках заходу відбулася чергова льотна змі-

на на літаках Су-27, упродовж якої льотчики здійснили

Аби небо було безпечним

близько 30 літаковильотів.

За словами заступника командувача Повітряних Сил з авіації – начальника авіації генерал-лейтенанта Василя Нікіфорова, який безпосередньо брав участь у польотах, українці продемонстрували гостям вміння працювати в небі одиночно і в складі пари. Також було показано злагодженість всіх підрозділів з безпеки, особливості логістичного забезпечення

польотів і заходів безпеки, організації зв'язку та обслуговування літаків.

Польоти тривали з 16-ї до 23-ї години. Загальний нальот за льотну зміну становив близько 11 годин.

Як зазначив полковник Геннадій Шелудько, ми довели, що не чим не гірші від американських чи польських льотчиків. Але демонстрація справжньої майстерності та обмін досвідом відбудеться під час українсько-американсько-польського навчання "Безпечне небо – 2011" у липні. Тут вже будуть відпрацьовані дії як із супроводження літака, який перетнув державний кордон чи здійснює політ в закритій зоні до місця посадки, так і з його перехоплення.

Заклучна конференція з планування українсько-аме-

рикансько-польського навчання авіаційних підрозділів "Безпечне небо – 2011" завершилася 20 травня.

Довідка. Передбачається, що навчання "Безпечне небо – 2011" відбудеться у другій половині липня цього року з використанням повітряного простору України та Республіки Польща, аеродромів базування авіації Миргород та одного з аеродромів польської сторони.

У навчаннях братимуть участь літаки та гелікоптери типу Су-27, МіГ-29, Л-39, Ан-26, Ан-26 "Віта", Мі-8, F-16C (D), C-130 (C-17), а також особовий склад і техніка авіаційних бригад, радіотехнічних підрозділів, пунктів введення авіації в районах виконання польотів.

Дмитро Струтинський. Фото автора.

НОВИЙ КАЛИНІВ

Тоді як в Повітряних Силах намагаються не планувати льотні зміни на 13-те число місяця та по понеділках, в авіації Сухпутних військ немає часу на забобони. Адже у складі 56-го окремого вертолітного загону сил Місії ООН в Ліберії авіатори проводять польоти чи не щодня, а їх колеги на Батьківщині займаються плановою льотною роботою регулярно. Саме зараз у невеличкому містечку Новий Калинів на Львівщині, на базі окремого полку армійської авіації 13-го армійського корпусу, контингент 15-ї ротації 56-го ОБЗ проводить бойове злагодження. Протягом тижня льотчики провели три льотні зміни із загальним нальотом понад 20 годин одну з яких – у п'ятницю 13 травня.

– Упродовж двох тижнів, під час льотної підготовки екіпажів ми маємо відпрацювати сім льотних змін, – розповідає командир 56-го окремого вертолітного загону чергової ротації полковник Володимир Пастухов. – Одночасно фахівці наземних служб: інженерно-технічної, авіаційної, озброєння, зв'язку, логістики, медицини та інші, перевірятимуть власну техніку та готуватимуться до виконання завдань за призначенням. У період із 16 по 20 травня усі екіпажі Мі-8 та Мі-24 виконають вправи бойового застосування вертольотів над територією полігону Міжнародного центру миротворчості та безпеки. Будуть виконані вправи пошуку та заходу на ціль, а також її знищення за допомогою кулеметно-гарматного та ракетного озброєння бойових та десантно-транспортних вертольотів. За потреби, для відновлення та удосконалення дій екіпажів ми займатимемося додатково, щоби контрольні завдання, які будуть поставлені перед льотним складом наприкінці зборів, пройшли усі сто відсотків екіпажів, – повідомив полковник Володимир Пастухов.

Командир 15-ї ротації має великий досвід виконання бойових та миротворчих завдань на території колишньої Югославії, Сьєрра-Леоне та Ліберії. Також він виконував міжнародний обов'язок у Афганістані. До Ліберії Володимир Пастухов їде вчетверте.

За словами командира загону, під час зборів підготовки мають пройти понад 10 екіпажів, які виконуватимуть завдання на території африканського континенту. Підготовка льотчиків відбувається завчасно, відповідно до затверджені програми. До того ж майже увесь льотний склад має досвід виконання миротворчих завдань у Ліберії. За стандартами ООН, кожен вертолітний-учасник місії, залежно від класу та посади, повинен мати певну кількість годин нальоту. Командир екіпажу – понад 1000 годин нальоту. Із них 30 – польоти за приладами та не

менше ніж 50 годин нальоту вночі. Основний акцент під час теоретичного та практичного виконання льотних завдань пілоти Мі-8 та Мі-24 зосереджують на таких елементах, як бойове застосування, пошуково-рятувальне забезпечення, виконання зльоту та посадки на заповнені майданчики, також польоти вночі та вивчення метеорологічних умов в районі базування і маршрутів польотів.

Цього разу літати буде складніше, адже особовому складу 15-ї ротації 56-го ОБЗ

до польотів у складних метеоумовах, у нічний час, просто за показниками приладів, польотів над морем. Адже виконання льотних завдань при "нульовій" видимості, коли єдиними даними про оточуюче середовище є лише показники приладів керування вертольота, для екіпажів миротворчого загону не є чимось екстраординарним.

– Тож щоби екіпажі відчували себе у ліберійському небі упевнено та не допустили фатальних помилок, ми зараз відпрацьовуємо ці завдання,

"П'ятниця 13" для вертолітників не забобон

аби закласти їх на рівень реакції підсвідомості. Тим більше, що ритм роботи вертолітників дуже напружений. Відпочинок між льотними змінами екіпажів складає не більше 10 годин. Не рідкість випадки, коли вертолітники не мають часу для того, щоби пообідати. До того ж і клімат не надто сприятливий для європейців. Проте ми вже звикли і швидко пристосовуємось, – каже полковник Володимир Пастухов.

Заняття із особовим складом чергової ротації 56-го ОБЗ розпочалися 10 травня під особистим контролем першого заступника командира 13-го армійського корпусу ге-

складу загону. Вони також проходять підготовку разом із основним льотним складом та фахівцями наземних служб. У разі виникнення форс-мажорних обставин, як, скажімо, хвороба кандидата із основного складу чи інші причини, його можна буде замінити на кандидата із резервної групи. Генерал-майор Сергій Наєв відзначив, що перед початком зборів для його учасників були завчасно підготовлені житлові приміщення, вирішене питання із харчуванням військово-службовців.

– Льотний та інженерно-технічний склад, а також фахівці інших аеродромних служб та служб логістики комплектуються зі складу трьох полків армійської авіації, – розповідає генерал-майор Сергій Наєв. – Цього разу більша частина – 110 військовослужбовців, у місію залучається із місцевого полку армійської авіації. Решта укомплектовується із аналогічних підрозділів, які дислокуються у Бродях, що на Львівщині, та Миколаєві. Ще дві військові частини 13-го армійського корпусу виділяють фахівців для підрозділів забезпечення та охорони. Особливо важливі об'єкти та летовища 56-го окремого вертолітного загону у Ліберії та Кот-д'Івуарі охоронятимуть десантники 80-го окремого аеромобільного полку. Зараз 30 військово-службовців-контрактників та 6 офіцерів аеромобільного полку проходять спеціальну підготовку на об'єктах Міжнародного центру миротворчості та безпеки на Львівщині. Вертолітники 15-ї ротації

отримають три нові Мі-24, які пройшли ремонт та оснащення необхідними приладами на Конотопському авіаремонтному заводі "АВІАКОН" та Державному підприємстві Міністерства оборони України "Севастопольське авіаційне підприємство". Наприкінці травня літак Іл-76МД Повітряних Сил ЗС України доправить нову техніку до Ліберії, а звідти забере машини, які відпрацьовували льотний ресурс.

Підбиваючи підсумки першої льотної зміни, командир калінівського полку армійської авіації, кандидат на посаду заступника командира 56-го окремого вертолітного загону полковник Юрій Вербельчук, у якого теж не одна миротворча місія за плечима, відзначив, що із поставленими завданнями екіпажі вертольотів упорались і значних втрат у навиках льотчиків не спостерігалося. Зокрема, були виконані вправи з імітацією вимкненого двигуна в повітрі, посадка поза летовищем на необладнані посадкові майданчики (поля, угіддя, галявини тощо).

– Екіпажі злітали із імітацією вантажу, закріпленого на зовнішній підвісці вертольота, – розповідає полковник Юрій Вербельчук. – Це непросте завдання, адже початкова маса такого вантажу складає від однієї до трьох тонн. Також відзначу, що під час льотної зміни самостійно виконували завдання два молодих командири екіпажів: капітани Юрій Іваненко та Роман Лучко. Вони вперше здійснили самостійний політ з місця командира екіпажу.

За традицією, після першого самостійного вильоту офіцери вручили командирі полку та керівнику польотів пачки із цигарками. Полковник Вербельчук зізнався, що не палить, але невеличких колекцій із цигарок різних марок уже має і, приємно, що після нинішніх польотів вона поповниться.

Заняття із особовим складом 15-ї ротації 56-го окремого вертолітного загону Місії ООН у Ліберії триватимуть до кінця травня. За цей час, окрім підготовки екіпажів, відбудуться заходи із теоретичної підготовки фахівців усіх служб, правовий тренінг. Усі військово-службовці загону обов'язково отримають щеплення від тропічних хвороб, а вже ротація першої партії особового складу загону розпочнеться 15 червня цього року. Увесь особовий склад буде переміщено двома авіарейсами.

Юрій Ігнат.
"Крила України".
Фото автора.

Легенда – вигадана, завдання – справжнє

На підґрунті прихованих територіальних претензій погіршилися стосунки між "Південно-Західними" та "Калиновими". Така попередня легенда взаємин сусідніх держав, яка лягла в основу триденного командно-штабного тренування у Повітряному командуванні "Південь" Повітряних Сил Збройних Сил України.

Захід розпочався 17 травня і проходив у декілька етапів під керівництвом командира Повітряного командування "Південь" Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майора Павла Зуєва. До тренування залучався особовий склад об'єднання і управління підпорядкованих з'єднань та військових частин. Протягом трьох днів були практично відпрацьовані питання організації планування бойових дій в операції оперативного угруповання військ (сил) та питання управління оперативним розгортанням.

Командно-штабне тренування передусім надало змогу підвищити злагодженість особового складу командного пункту, управління Повітряного командування "Південь", підпорядкованих з'єднань та військових частин під час управління підпорядкованими з'єднаннями, частинами та підрозділами в ході оперативного розгортання, – зауважив командир ПвК "Південь" Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Павло Зуєв.

Прес-секретар Повітряного командування "Південь" майор Сергій Балановський.

ВІЗИТИ

З триденним візитом на Харківщині перебувала делегація військових аташе та аташе з питань оборони, які представляють 14 країн світу. Основна мета їхнього приїзду полягала в ознайомленні з Харківським університетом Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Військовим коледжем сержантського складу НТУ "Харківський політехнічний інститут", Державним підприємством "Завод імені Малишева", а також із культурною спадщиною та історичними пам'ятками Харківщини. Проводився захід Київською асоціацією військових аташе.

Три дні на Харківщині

Відтак, першого дня іноземці відвідали ХУПС, де спершу пройшла ознайомча зустріч із керівним складом університету. У конференц-залі університету відбулася брифінг-презентація історії та сучасності вузу. Також пройшли показові практичні заняття з курсантами на найсучаснішому навчально-тренувальному комплексі вертольоту Мі-8МТВ. Після цього військові аташе ознайомилися з соціально-побутовими умовами курсантського життя.

Представники делегації високо оцінили рівень організації навчання та якість системи підготовки майбутніх офіцерів, – відзначив начальник Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба генерал-лейтенант Віктор Ткаченко.

Наприкінці візиту до університету військовим аташе показали музей Бойової слави, у стендах якого акумулювалася уся славетна історія становлення цього видового навчального закладу.

У другій половині дня деле-

гація вже перебувала на території Військового коледжу сержантського складу. Після зустрічі з особовим складом коледжу гостям показали сучасну навчально-матеріальну базу закладу, навчальні класи, гуртожиток та їдальню. Побували військові аташе й на заняттях, що проводилися з курсантами коледжу.

Другого дня для всіх учасників заходу було організовано відвідування "Заводу імені Малишева". Саме у його стінах серійно будуються найсучасніші зразки бойової техніки. Представникам іноземних країн було показано останні надбання заводчан, які були прийняті на озброєння Збройних Сил України, а також ту техніку, яка розрахована поки що лише на закордонного замовника.

Завершився візит військовим аташе до Харкова відвідуванням історичних місць Слобожанщини.

Дмитро Чалий.
м. Харків.
Фото автора.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Стрибнув з парашутом... – сідай у літак

На військовому аеродромі бригади тактичної авіації ПвК "Центр", яка дислокується неподалік міста Васильків, стартували практичні заняття з парашутної підготовки льотного складу та спеціалістів пошуково-рятувальної і парашутно-десантної служби частини.

Заняття проводяться з метою надання допуску до виконання польотів льотному складу, який має перерви у виконанні стрибків з парашутом більше 12 місяців. Офіцери виконують другу вправу Курсу парашутної підготовки авіації ЗС України – тренувальний стрибок з парашутом з відпрацюванням порядку відділення від повітряного судна та управління куполом.

Фахівці пошуково-рятувальної і парашутно-десантної служби виконують вправи відповідно до індивідуального досягнутого рівня підготовки.

Старший офіцер відділу контролю підготовки пошуково-рятувальних сил і засобів Центру управління пошуково-рятувальним забезпеченням польотів

авіації ЗС України майор Максим Косенко повідомив, що подібні заняття у найближчі дні також пройдуть ще у двох бригадах тактичної авіації, які базуються у Миргороді та Миколаєві.

Десантування льотного складу та спеціалістів ПР і ПДС проводитиметься з борту вертольота Мі-8МТ зі складу 456-ї гвардійської авіаційної транспортної бригади Повітряних Сил ЗС України, – зауважив майор Максим Косенко. Для цього екіпаж на чолі із досвідченим військовим льотчиком заступником командира бригади гвардії підполковником Іваном Шоломієм, відпрацювавши у Василькові, виконає переліт до Миргорода, потім дістанеться Миколаєва і повернеться до місця постійної дислокації.

Таким чином, майже за півтора тижні понад 70 льотчиків і 15 фахівців ПР і ПДС, виконавши у сумі більше 180 стрибків, отримають необхідні дозволи і виконають програму з парашутної підготовки.

Андрій Агєєв.
"Крила України".

ПРИСЯГА

Молоде поповнення бажає служити сумлінно

Пожвавлення на обласних збірних пунктах поволі вщухає. Призовники вирушають до військових частин для проходження військової служби. Військовий комісар Львівського обласного військового комісаріату полковник Валерій Куценко зазначив, що цього року Львівщина скерує до війська понад 1400 юнаків. Проблем з добором кандидатів не було, адже посад в армії нині менше, ніж охочих туди потрапити. Більшість новобранців вже прибули до місць проходження служби.

Відтепер їхньою подальшою долею переймаються посадові особи військових частин. Аби командири і начальники вже зараз уявляли, ким їм доведеться керувати протягом року, у відділі виховної та соціально-психологічної роботи Повітряного командування "Захід" провели первинне вивчення новоспечених солдатів, які будуть служити у частинах об'єднання. Незначна більшість з них – 52 % призовані із міст, решта – з сіл. Ще декілька років тому, як кажуть офіцери, серед новобранців переважали селяни. Шістнадцять відсотків юнаків виховувались у сім'ях без одного з

батьків. А от своєї сім'ї жоден із солдатів не створив – одружених серед них немає. 88 відсотків призваних займалися трудовою діяльністю. Переважна більшість новобранців – 86 відсотки, одержали середню або середньо-спеціальну освіту. Решта має вищу освіту. У своєму ставленні до служби усі хлопці однакові – вони запевняють, що до виконання службових обов'язків будуть ставитись сумлінно. 34 відсотки молодих солдатів, описуючи свої перші враження про службу, зазначають, що очікували гір-

шого. Інші в повідомили, що їх уявлення про службу співпали з реаліями армійських буднів.

Сто відсотків призовників вважають службу в армії необхідною для себе, а 88 упевнені, що це ще й престижно.

В Повітряному командуванні "Захід" очікують на прибуття чотирьох сотень новобранців. Перші п'ятдесят вже склали Військово присягу. Служитимуть на теренах Західної України юнаки чи не з усіх областей нашої держави.

Владислав Назаркевич.
"Крила України".
Фото автора.

НОВИНКИ

Вийшов друком навчальний посібник

"Організація виховної роботи в підрозділах Збройних Сил України"

Днями у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка вийшов друком навчальний посібник "Організація виховної роботи в підрозділах Збройних Сил України".

Цей посібник рекомендовано Міністерством освіти і науки України для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за програмами підготовки офіцерів запасу. Авторський колектив представлений викладачами кафедри військово-гуманітарних дисциплін військово-гуманітарного факультету цього Військового інституту.

Автори посібника мали на меті, поряд з обґрунтуванням теоретичних і методичних основ організації виховної роботи з особовим складом підрозділів, висвітлити досвід організації виховного процесу на тактичному рівні управління, що накопичений офіцерами структур

виховної і соціально-психологічної роботи. Адже особливості сучасного етапу розвитку нашої держави та її Збройних Сил вимагають подальшого розвитку системи виховної роботи й морально-психологічного забезпечення діяльності особового складу.

Змістовно посібник включає організаційно-методичні вказівки та програму курсу, сім розділів за основними напрямками виховної роботи та орієнтовні питання для проведення контролю. Крім цільової аудиторії, він зацікавить усіх, кого хвилюють проблеми виховної роботи у Збройних Силах України.

Своїми спогадами про Олександра Молодчого поділився і колишній льотчик, ветеран, директор Музею авіації та космонавтики Чернігівського ліцею з посилено військово-спортивною підготовкою Дмитро Байнетов. Під час заходу прозвучали улюблені фронтові пісні прославленого льотчика у виконанні вихованців ліцею.

Варто зазначити, що завдяки депутату міської ради, почесному президенту фонду імені О.Молодчого Олександр Шкурату радіофільм "Улюбленець неба" розтиражований і буде подарований бібліотекам, університетам, школам та військовим частинам ЗС України.

серцях палає!

змагання помічник начальника головного управління МНС України в Хмельницькій області Андрій Козак.

Необхідно відзначити, що всі команди за допомогою гучному та пісні знайомили глядачів з актуальними питаннями служби в МНС, презентували своє бачення важливості професії рятувальника. Захід допоміг молоді показати свої творчі здібності, змістовно провести власне дозвілля та залучити до нього своїх друзів, однокласників. Ведуча конкурсу Валентина Ларіна неодноразово наголошувала, що вболівальники цього разу були особливо активними. Їхні емоції заряджали зал вибуховою енергією та позитивом.

Рішенням журі переможцем обласного етапу XVII Всеукраїнського фестивалю ДЮП стала команда Старокостянтинівського району "Маленька перерва", яка вже десятий рік поспіль цілком заслужено здобуває перемогу. До складу команди входять 6 чоловік віком від 12 до 14 років, а саме Володимир Чиж, Богдан Леочко, Катерина Захарова, Денис Гришук, Вікторія Рихлінська та Дмитро Сівач. Троє з команди – Володя, Богдан та Катя – діти військовослужбовців місцевої бригади тактичної авіації імені Петра Франка.

Командою "Маленька перерва", яка виховала більше сотні дітей та юнаків, вже протягом тривалого часу керує Сергій Шпілько. У своєму інтерв'ю він висловив величезну подяку колегам із Будин-

ку офіцерів за багатолітню підтримку та взаєморозуміння, адже ось уже більше 10 років команда репетирує і готується до виступів саме у 42-му ГБО.

"За ці роки плідної співпраці два колективи стали практично однією великою сім'єю", – наголосив Сергій Михайлович. Адже саме завдяки взаєморозумінню та творчій натурі начальника Будинку офіцерів підполковника Євгена Блискуна та інструкторів 42-го ГБО Ірини Шликової та Анастасії Браун, які неодноразово брали участь в репетиціях та сприяли вирішенню багатьох питань з оформлення того чи іншого виступу, створенні сценічних образів, команда "Маленька перерва" стала відомою та непереможною.

Друге місце на обласному етапі XVII Всеукраїнського фестивалю ДЮП виборола команда "Флеш", третіми стали юнаки з міста Городок. Решта команд отримали дипломи учасників фестивалю.

Команда-переможець представлятиме Хмельницьку область на XVII Всеукраїнському фестивалі ДЮП, який проходить на початку вересня в АР Крим.

Загалом проведений захід вкотре довів дорослим учасникам, що Хмельниччина славиться творчою, талановитою молоддю, яка має неймовірний потенціал та все необхідне, щоб втілити його в життя.

Анастасія Євстаф'єва.
Спеціально для "Крила України".
Фото автора.

ПОЗА ЗАКОНОМ

"Роби ра-а-аз!..!"

– Воїн, до мене! – грізно кричав невеличкий на зріст худосочний дев'ятнадцятирічний "дідусь" вісімнадцятирічному "молодому". – Бігом!

Коли солдат В. Пугач підбіг до ліжка "дідуся", той уже надумав, чим "прокачати" "духа".

– Упор лежачи прийняти! Роби раз! Відставити! Ра-а-аз! Роби два! – командував "досвідчений" солдат Артем Лисков, за плечима якого вже було аж вісім місяців строкової служби.

Дарма, що на годиннику вже було пів на одинадцять вечора: в казармі ще не спали. Молоді солдати прикидалися сплячими, а колеги Лискова за призом із посмішками спостерігали за виставою.

Задоволений рівнем фізичної підготовки й натренованості Пугача, Лисков приступив до другого питання практичного заняття:

– Обов'язки чатового, синку!..

Знання вимог Статуту гарнізонної та вартової служби бійця було, як на Лискова, незадовільним, за що обурений цим неподобством "дідусь" вирішив негайно покарати Пугача. Слухаючи "доповідь", Лисков бив зверху Пугача по тім'ячку, немовби вбиваючи цим у нещасну голову молодого солдата знання вимог статуту. Як встановив згодом слідчий військової прокуратури Житомирського гарнізону старший лейтенант юстиції Сергій Краківський, обвинувачений у злочинах, передбачених пунктами 1,2 статті 406 Кримінального кодексу України, солдат Лисков Артем Дмитрович, 12 червня 1991 року народження, наніс таким чином не менше 10 ударів по тім'яній частині голови солдата В. Пугачу. Та й цього без п'яти хвилин "дембелів" здалося замало.

– Маючи на меті також відкрито продемонструвати свою уявну перевагу, як військовослужбовця старшого періоду призову, вже над солдатам Сердюком, – розповідає слідчий з особливо важливих справ військової прокуратури Центрального регіону України майор юстиції Микола Романенко (на той час – старший помічник військового прокурора Житомирського гарнізону), – лежачи на своєму ліжку, підізвав до себе останнього та надав йому вказівку також розповідати обов'язки чатового, передбачені статтею 233 Статуту гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України. Будучи невдоволеним відповіддю Сердюка, наказав останньому прийняти положення лежачи, віджиматися від полу, продовжуючи розповідати обов'язки чатового, та кулаком правої руки наніс по верхній частині голови Сердюка не менше 10 ударів.

Повчивши у такий спосіб "уму-розуму" ще одного "зухвалого духа", солдат Артем Лисков наказав йому йти спати. Але... через півгодини він знову підійшов до ліжка В. Сердюка:

– Обов'язки чатового, синку! – штовхнувши Сердюка у плече, вигукнув він. У подальшому, як йдеться у матеріалах

слідства, він "пред'явив Сердюку В.О. необгрунтовані вимоги з приводу армійських понять та, будучи невдоволеним відповіддю Сердюка В.О., сидючи на його ліжку, по черзі кулаками обох рук наніс у лобову частину голови Сердюку В.О. не менше 20 ударів".

І ось – логічне завершення нічної "витівки" солдата Артема Лискова. Синці на обличчях водія солдата В. Сердюка та стрільця В. Пугача зажили, і земляки-сумчани продовжують військовою службою у тому ж підрозділі – роті охорони військової частини, що дислокується у селищі міського типу Вакулечук Чуднівського району Житомирської області. Ну, а солдат Артем Лисков своє двадцятиріччя святкуватиме у дисциплінарному батальйоні: рішенням Чуднівського районного суду він засуджений до 8 місяців утримання у дисциплінарній частині...

Вести мову про те, що не були ті півгодини удаваної переваги варті восьми місяців дисбатну, гадаю, зайве. Але чому ж у наш час все ще трапляються випадки нестатутних відносин між солдатами? Здається, і служба вже не два роки триває, як колись, а лише рік. І немає грізних "дідів", вихідців з Кавказу чи Середньої Азії, як було колись у Радянській армії. Майже всі – українці, здавалося б, і менталітет однаковий, і ділити немає чого...

– Так, тоді "дідівщина" часом була дуже жорстокою, – згадує майор міліції Дмитро Пастух (у 80-их роках – сержант, заступник командира групи спеціального призначення повітрянодесантної частини, Афганістан, гарнізон Бараки-Барак). – Я з Термеза Сержантом прийшов, але – все ще "молодим" був. І ось так: вдень – "на бойових", а вночі – "літаеш" по казармі від "дембелів"...

І навіть тоді, на війні й у мирний час, усі, а в першу чергу – згадані вище кавказці та азіати – завжди трималися разом. Закони земляцтва були над усе! Тож чому сьогодні, в Україні, де й служили-то можна, як максимум, за півтисячі кілометрів від домівки, і переважна більшість солдатів – представники, так би мовити, титульної нації, зустрічаються подібні випадки? Тим більше – у ситуації з солдатами Лисковим, Сердюком та Пугачем, які, всі троє, є уродженцями Сумщини?!

– В принципі проблема "дідівщини" не вирішувалася за радянських часів і не вирішена до сьогодні, – говорить заслужений юрист України полковник юстиції у відставці Віталій Букалов (у недалекому минулому – перший і останній прокурор 24-ої Повітряної армії Резерву Верховного Головнокомандування, яка стала основою для створення Військово-Повітряних Сил України). – Під час служби в органах військової юстиції мені сотні разів доводилося зустрічатися з випадками нестатутних відносин між солдатами строкової служби. На жаль, у будь-якій армії в усі часи "дідівщина" була і є. Це – вже питання зі сфери психології. Адже у чоловічому колективі, яким є будь-який армійський підрозділ, завжди знаходяться неформальні лідери, які намагаються поставити себе на щабель вище за інших. І це – не обов'язково стосується військовослужбовців різних призовів. Як свідчить практика, навіть у підрозділі, де проходять службу солдати та сержанти одного призову та віку, трапляються подібні випадки. Тут уже повинні працювати, як то кажуть, на повну командури та офіцери виховних структур. Якщо не боятися взяти на себе відповідальність та дати хід подібним справам, а не замовчувати їх у частині, то це й буде найкращою профілактикою, запорукою того, що в подальшому подібного не станеться.

І дійсно, як свідчить досвід деяких командирів та їхніх заступників з виховної роботи, боротися з нестатутними відносинами можна успішно. Наприклад, у бригаді тактичної авіації, що дислокується в Озерному (до речі, не так вже й далеко від згаданого вище Вакулечука, під Житомиром), вже багато років практикується возити молодих солдатів на екскурсію до виправної установи, а всі випадки нестатутних відносин широко висвітлювати перед солдатами строкової служби, нагадуючи щоразу, що "світить" солдатам за подібні "дідівські подвиги". І – допомагає!

Олексій Тригуб.
"Крила України".
Фото з відтворення події злочину надані військовою прокуратурою Житомирського гарнізону.

Відповідно до Указу Президента України від 14 лютого 1997 року в Україні встановлено професійне свято працівників науки – День науки, яке відзначається у третю суботу травня

Поєднуючи теорію з практикою

– Товаришу командувач, яке значення, на Вашу думку, має воєнна наука для подальшого розвитку Повітряних Сил?

– Практика повсякденної та бойової діяльності Повітряних Сил свідчить про цілу низку проблемних питань в підготовці, застосуванні та всебічному забезпеченні військ, підтриманні справності їх озброєння і військової техніки. Зрозуміло, що вирішення вказаних проблемних питань неможливе без ефективного функціонування відповідної системи воєнно-наукових досліджень. Тому розвиток воєнної науки в Повітряних Силах залишається важливим пріоритетом їх подальшого будівництва. Потрібно враховувати, що в Повітряних Силах створено цілісну і достатньо дієздатну систему воєнно-наукових досліджень, практично завершено формування відповідних науково-організаційних структур, науково-дослідних установ та консультативно-дорадчих органів, оновлено нормативно-правову базу з організації наукової та науково-технічної діяльності. В свою чергу, функціонування системи науково-дослідних установ Повітряних Сил, насамперед, направлено на забезпечення подальшого розвитку воєнної науки на оперативному-тактичному та тактичному рівні за умови підвищення актуальності, практичної спрямованості та комплексності досліджень.

– Важливе місце сьогодні займають дослідження на заходах оперативної, бойової і мобілізаційної підготовки військ (сил). Як організовано ці дослідження в Повітряних Силах?

– Сьогодні дослідження на заходах оперативної, бойової та мобілізаційної підготовки Повітряних Сил у першу чергу спрямовуються на перевірку теоретичних розробок вимогам практики. При цьому найбільша увага приділяється проведенню моделювання з питань застосування авіації, зенітних ракетних, радіотехнічних

День науки – це свято людей творчої праці, діяльність яких є символом духовної свободи та розвитку особистості. Рівень соціально-економічного розвитку України, її авторитет на міжнародній арені багато в чому визначаються науковим потенціалом, адже саме вченим життя ставить складні, але дуже цікаві завдання, вирішення яких великою мірою визначає місце України у світовій спільноті.

Дедалі більше зростає роль воєнної науки в Збройних Силах України, яка має забезпечувати упереджувальне науково-теоретичне обґрунтування актуальних проблем воєнної безпеки, визначати перспективні напрямки розвитку воєнної справи та добиватися того, щоб новації якомога швидше впроваджувалися у практику повсякденної діяльності Збройних Сил України.

Про сучасний стан воєнної науки та перспективи її подальшого розвитку розповідає командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Сергій Іванович Оніщенко.

військ в операціях (бойових діях). В кращу сторону з цього напрямку наукової діяльності потрібно відмітити Центр оперативно-тактичних досліджень, який очолює кандидат технічних наук, старший науковий співробітник підполковник Дмитро Дяченко. В Центрі до проведення досліджень залучаються досвідчені генерали та офіцери запасу, які в свій час зробили значний внесок в розбудову Повітряних Сил Збройних Сил України. Серед них – генерал-лейтенант Віктор Ляшенко та Олександр Волошенко, генерал-майор Сергій Сафронів, полковники Микола Бородин і

та науково-технічної діяльності. Досвід організації та проведення досліджень в Повітряних Силах дозволяє сформулювати чітку систему вимог до якості замовлення воєнно-наукової продукції та результативності наукової і науково-технічної діяльності, а також якості її організації. Основою формування таких вимог є, насамперед, завдання, що покладаються на Повітряні Сили, напрямки подальшого розвитку озброєння і військової техніки, а також необхідність отримання нових знань для подальшого розвитку воєнного мистецтва. В свою чергу, методологічною основою формування таких вимог, на мою думку, повинен залишатися системний підхід. Тобто, вимоги, з

Василь Гаврилюк та багато інших. Їх досвід та знання сприяють подальшому розвитку прикладної воєнної науки. Крім цього, в Центрі створена дієва система підбору та підготовки дослідників вищої кваліфікації. Її основою є ефективно налагоджена якісна робота з підготовки вчених шляхом здобування наукового ступеня кандидата наук. В кращу сторону в цьому напрямку діяльності потрібно відмітити підполковників Володимира Шишкіна та Ігоря Олійника, наполегливість яких, на мою думку, є надійним підґрунтям нарощування наукового потенціалу Центру та продовження кращих наукових традицій.

– Сергію Івановичу, яким чином на сучасному етапі можна підвищити ефективність проведення досліджень в інтересах Повітряних Сил?

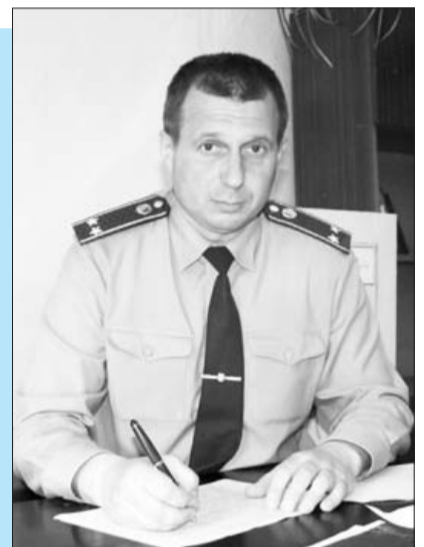
– Зрозуміло, що сьогодні проведення адекватних заходів підвищення ефективності досліджень можливе тільки за умов завчасного формування чіткої системи вимог до рівня наукової

На мою думку, проведення наукових досліджень значною мірою залежить від кваліфікації виконавців досліджень та творчого підходу до їх організації та проведення. Сьогодні дослідження в інтересах Повітряних Сил проводяться за участю широкого кола науково-дослідних установ та вищих військових навчальних закладів України. В свою чергу, аналіз функціонування існуючої системи воєнно-наукових досліджень Повітряних Сил свідчить, що на сьогодні залишається невирішеними низка загальних питань організації та проведення наукових досліджень. Вказані проблемні питання, насамперед, пов'язані із зниженням рівня підготовки наукових кадрів, відсутністю необхідного матеріально-технічного та фінансового забезпечення, а також недосконалою нормативною базою в організації наукової та науково-технічної діяльності.

Зрозуміло, що проведення якісних наукових досліджень неможливе без наявності в науково-дослідних установах сучасного парку обчислювальної техніки, ліцензійного програмного забезпечення та лабораторного обладнання. Сьогодні це досить серйозна проблема, вирішення якої неможливе без належного відповідного вкладення коштів, у тому числі і фінансування відряджень для здавання воєнно-наукової продукції, обговорення проблемних питань тощо.

На мій погляд, сьогодні стан раціоналізаторської та винахідницької роботи в Повітряних Силах можна оцінити як задовільний. Така робота в кращу сторону організована в Харківському університеті Повітряних Сил та Державному науково-випробувальному центрі Збройних Сил України. Відмічається активізація роботи винахідників і раціоналізаторів безпосередньо у військових частинах. Основні зусилля винахідників і раціоналізаторів спрямовані на поновлення навчально-матеріальної бази, підтримку озброєння і військової техніки у справному стані та її модернізацію.

Разом з тим існують певні проблемні питання, які негативно впливають на винахідницьку і раціоналізаторську роботу. Так, високий потенціал науковців, новаторів та організаторів технічної творчості дозволяє нам розраховувати на більшу кількість винаходів. Проте відсутність належного фінансування не дозволяє цим скористатися, внаслідок чого певні конкурентоспроможні технічні ідеї реалізуються за межами Повітряних Сил. Виникають також труднощі при реалізації та впровадженні раціоналізаторських робіт, пов'язані з придбанням витратних матеріалів. Зрозуміло, що за таких обставин не доводиться розраховувати на виплату винагород за винахідницьку роботу з метою заохочення особового складу. Тому сьогодні активізація винахідницької творчості в Повітряних Силах вирішується тільки завдяки формуванню особистої позитивної мотивації на рівні окремих фізичних осіб, які подають заявки на винаходи за власні кошти. Сподіваюсь, що в перспективі буде організоване належне фінансування витрат на цей вид наукової діяльності, і тим самим ми зможемо підвищити особисту мотивацію винахідників і раціоналізаторів щодо оформлення заявок на винаходи, патенти та раціоналізаторські пропозиції.

Начальник воєнно-наукового відділу штабу Командування ПС ЗС України, кандидат військових наук, старший науковий співробітник підполковник Володимир Коваль.

Підготував Сергій Фурдик.
"Крила України".

ФІНАНСИ

Минобороны сможет вносить полную предоплату за гособоронзаказ

Министерство обороны России получит возможность вносить 100-процентную предоплату за гособоронзаказ. Как пишет газета "Ведомости", об этом заявил премьер-министр России Владимир Путин. По его словам, в настоящее время правительство страны занимается разработкой соответствующего законопроекта, который, впрочем, позволит осуществлять полную предоплату только при работе с крупными дееспособными предприятиями.

По словам генерального директора "Ростехнологий" Сергея Чemezova, авансовый взнос по гособоронзаказу со стороны Министерства обороны России к 1 мая 2011 года составил 6,9 миллиарда рублей. Это только 18 процентов от общего объема уже заключенных контрактов на поставку вооружений и военной техники. При этом российское военное ведомство не разместило заказ на поставку боеприпасов в 2011-2012 годах. Кроме того, Минобороны сформировало "черный список", в который попали предприятия, не сумевшие выполнить гособоронзаказ в полном объеме из-за

недостаточного финансирования со стороны военных.

В конце апреля 2011 года выступая перед Госдумой с отчетом о деятельности правительства в 2010 году, Путин рассказал, что объем финансирования госзаказа будет распределяться более выгодно для предприятий-поставщиков способом. В частности, 80 процентов стоимости военных заказов Министерство обороны России будет оплачивать в первой половине года, а оставшиеся 20 процентов оставлять на вторую, "чтобы стимулировать предприятия к работе". Ранее сообщалось, что основную часть оплаты

контрактов предприятия получали в конце года и по этой причине зачастую не могли выполнить заказ в полной мере.

Гособоронзаказ в России на 2010 год оказался не выполнен на 30 процентов. В частности, в прошлом году военные не получили корвет проекта 20380, три подводные лодки проектов 955 "Борей" и 885 "Ясень", шесть из девяти учебных самолетов Як-130 и половину из 151 БМП-3. 11 мая 2011 года президент России Дмитрий Медведев призвал найти и наказать виновных в срыве выполнения гособоронзаказа.

НА ОЗБРОЕННЯ

ВВС Китая приняли на вооружение новый тяжелый бомбардировщик Xian H-6K, сообщает Strategy Page. Новый самолет – модернизированная версия бомбардировщика H-6, который в свою очередь является копией советского Ту-16. Улуч-

шенный H-6K получил новые двигатели, некоторые элементы конструкции, новые бортовые системы и радар.

Китай принял на вооружение новый тяжелый бомбардировщик

В частности, на H-6K вместо китайских двигателей Xian WP8, способных развивать тягу в 93,2 килоньютонна каждый, установлены российские Д-30КП2 с тягой около 118 килоньютоннов каждый. Благодаря этому удалось увеличить дальность полета самолета. Воздухозаборники двигателя несколько увеличены по сравнению с предыдущими версиями H-6. Кроме того, в фюзеляже бомбардировщика более широко используются композитные материалы.

H-6K лишился 23-миллиметровой пушки в носовой части, вместо которой на самолет теперь устанавливается оборудование радиоэлектронной борьбы. Бомбардировщик способен нести до шес-

ти крылатых ракет CJ-10A с дальностью полета до двух тысяч километров. Эти ракеты, вероятно, являются копией советских Х-55, способных нести и ядерные. H-6K способен нести вооружение общей массой до 12 тонн.

В настоящее время на вооружении Китая стоят около 120 бомбардировщиков H-6 разных версий. Самолеты способны развивать скорость до 1050 километров в час и совершать полеты на расстоянии до шести тысяч километров. Боевой радиус бомбардировщиков ранних версий составляет около 1,8 тысячи километров, а у H-6K, предположительно, около трех тысяч километров.

ВИПРОБУВАННЯ

Китай испытал беспилотный вертолет

Китай провел первые летные испытания беспилотного летательного аппарата вертолетного типа V750, сообщает The Chosunilbo. Первый полет продолжительностью десять минут беспилотник совершил 7 мая 2011 года. Испытания, состоявшиеся на предприятии Weifang Tianxiang Aerospace Industry в городе Вэйфан, были признаны полностью успешными.

В ходе первого полета беспилотник поднялся на высоту 25 метров. Целью испытания была проверка управляемости аппаратом. Китай впервые показал свой аппарат широкой общественности на авиасалоне в городе Чжухай в 2010 году. V750 может быть использован для разведки, рекогносцировки, наблюдения и в поисково-спасательных операциях.

V750 способен находиться в воздухе четыре часа и развивать скорость до 161 километра в час. Аппарат может совершать полеты на расстояние до 500 километров, а максимальная высота полета V750 составляет три тысячи метров. Беспилотник способен принимать на борт грузы массой до 80 килограммов. В частности, аппарат может быть укомплектован радаром с синтезированной апертурой и камерой высокой четкости.

Оператор может осуществлять управление V750 на расстоянии до 150 километров. При этом сам аппарат может совершать полеты и на большее расстояние по заранее заложенной программе.

В СЕРІЮ

Покупка компании UTRI позволит SELEX Galileo расширить диапазон выпускаемых беспилотников от тактических БПЛА до сверхкомпактных аппаратов весом два килограмма.

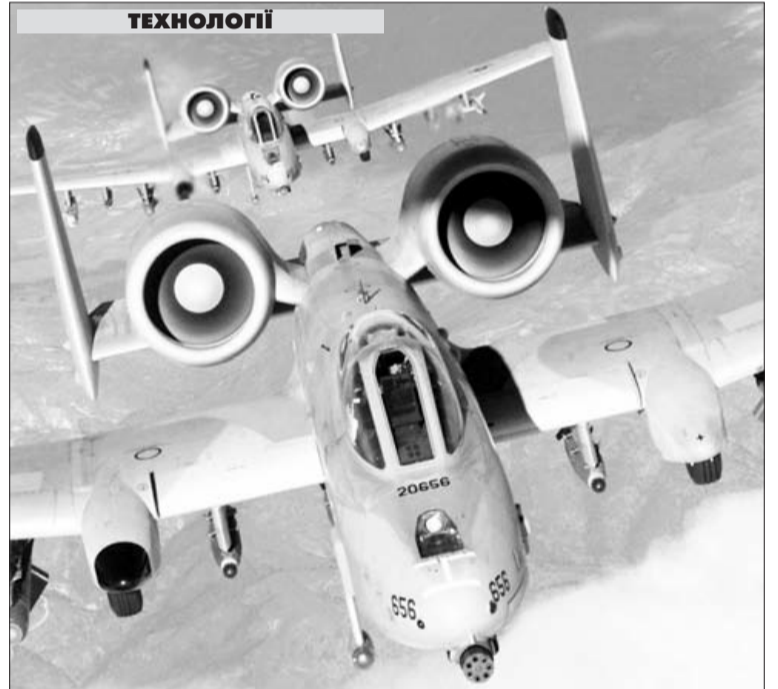
UTRI расширяет возможности

Благодаря технологиям UTRI компания SELEX Galileo сможет выпустить на рынок новый тактический беспилотник ASIO, обладающий возможностью вертикального взлета и наблюдения за объектом при неподвижном положении в воздухе. Также компания планирует представить двухкилограммовый БПЛА Grex-B с фиксированным крылом и микро-беспилотник Spyball с вертикальным взлетом, оборудованный пропеллером в кольцевом обтекателе.

Компания SELEX Galileo, принадлежащая итальянскому машиностроительному холдингу Finmeccanica, является одним из лидеров на европейском рынке авионики и беспилотных летательных аппаратов, а также основным поставщиком авиационной радиоэлектроники для истребителей Eurofighter Typhoon. Компания образовалась в результате сделки между Finmeccanica и британской оборонной компанией BAE Systems. Штат компании, годовой оборот которой в 2008 году составил 1,75 миллиарда евро, насчитывает около 7000 сотрудников по всему миру.

ТЕХНОЛОГІЇ

Штурмовики А-10 научатся глушить бомбы и сотовые телефоны

ВВС США объявили тендер на создание подвешенного контейнера с оборудованием радиоэлектронного подавления, который можно установить на беспилотный летательный аппарат, а также на некоторые виды самолетов, включая штурмовики A-10 Thunderbolt II. Как сообщает Flightglobal, в тендере принимают участие четыре компании, три из которых – BAE Systems, ITT и Raytheon – получили контракты на проектирование системы. Четвертый участник не уточняется.

Согласно требованиям ВВС США, должна быть создана система, способная глушить связь, используемую повстанцами, а также самодельные взрывные устройства и сотовую связь. В начале новые контейнеры будут установлены на 24 беспилотника MQ-9 Reaper Block 5. Впоследствии такие контейнеры могут получить A-10 и транс-

портники C-130 Hercules.

ВВС США изначально вели разработку системы радиоэлектронного подавления для бомбардировщиков B-52 Stratofortress, однако этот проект по ряду технических причин был закрыт в 2005 году. В 2009 году ВВС США сформировали требования к упрощенному варианту такой системы. Разработка новой системы должна быть проведена в сжатые сроки. Уже в июле четыре компании получат контракты на дальнейшую разработку контейнера РЭП, а в 2013 году должно начаться его серийное производство.

В Европе наладят производство сверхкомпактных беспилотников

Англо-итальянский производитель беспилотников SELEX Galileo объявил о покупке итальянского разработчика сверхкомпактных БПЛА UTRI. Об этом компания сообщила в своем пресс-релизе 13 мая 2011 года.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

